

عنوان مقاله:

فاعلیت انسان در مدرسه کلامی حله

محل انتشار:

مجله جستارهایی در فلسفه و کلام، دوره 54، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 16

نویسنده:

سید حسن طالقانی - هیات علمی

خلاصه مقاله:

اگرچه امامیه به پیروی از اهل بیت (علیهم السلام) به فاعلیت حقیقی و نفی جبر باورداشته اند، اما متکلمان امامیه در ادوار مختلف تاریخی قرانت ها و تبیین های متفاوتی از نحوه فاعلیت انسان ارائه داده اند. در مدرسه حله که روش کلامی و مفاهیم پایه متکلمان به فلسفه نزدیک شد، تبیین متکلمان از فاعلیت نیز تغییر کرده است. این نوشتار سعی دارد تا نشان دهد اگرچه متکلمان حله با اثبات قدرت بر فعل و ترک پیش از انجام فعل و اراده ای که مخصص قدرت است، نقش انسان در پدید آمدن افعال را تاکید کردند، اما از سوی دیگر با پذیرش الگوی غلبت فلسفی، از دیدگاه متکلمان پیش از خود فاصله گرفتند. در تبیین متکلمان حله از یک سو قدرت و اراده انسان در یک نظام طولی معلول اراده و قدرت حق تعالی است و از سوی دیگر علت تامه برای صدور فعل تلقی می شود که لازمه این دیدگاه، صدور ضروری فعل خواهد بود.

کلمات کلیدی:

مدرسه حله، فاعلیت انسان، جبر و اختیار، امر بین امرین

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1635467>

